

Csukás István:

Csiszta mókus négy élete

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagy erdő, a nagy erdő sarkában volt egy nagy fa, a nagy fában volt egy odú, ott éldegélt Csiszta mókus. Fényes volt a bundája, ami nem is csoda, hiszen állandóan tisztogatta, ezért is hívták Csiszta mókusnak, ami azt jelenti, hogy tiszta, de mivel egy kicsit selypített, mindig csisztának mondta, ezért ragadt rá ez a név.

Egy nap Csiszta mókus egyedül maradt az odúban, a testvérei és a szülei már elindultak az erdőbe mogyorót, fenyőtobozt s egyéb finom mókus-csemegét keresni. Csiszta mókus utánuk kiáltott, hogy mindjárt megyek én is, csak előbb még megtisztogatom a bundámat.

Ahogy tisztogatta, meg fényesítette a bundáját, egyszer csak nagy vihar támadt! Zúgott a szél, hullt az eső, a fák hajlongtak, recsegték-ropogtak, az esőcseppek kopogtak a leveleken. Dörgött az ég és hatalmas villámok csapkodtak a felhőkből.

Csiszta mókus remegve kuksolt az odú mélyén, az orrát se merte kidugni, a fülét is befogta, a szemét is becsukta.

Egy hatalmas villám belecsapott a fába! A fa kigyulladt, **égett füstölögve**. A **füst** beömlött az odúba, Csiszta mókus fuldokolva **köhögött**.

„Ennek fele se tréfa! – gondolta. – Ebben a **füstben** meg lehet fulladni!”

Szédült a feje, **émelygett** a gyomra, a **tüdeje feszülve** kínlódott a **füsttől**, vagyis nagyon rosszul érezte magát. A nagy hőségben kezdett **kiszáradni a bőre**, meg a **torka** is.

„Menekülj, Csiszta mókus! Menekülj a friss levegőre!” – bízta magát és kimászott az odúból. A fa törzse **parázslott**, **égette** a talpát, amíg lebotladozott a fáról. A földet forró **hamu** lepte el, ugrálva futott kifelé az erdőből.

Mikor kiért a **leégett** erdőből, leült pihenni egy pici csermely partjára. A csermelyben halkan csobogott a víz, Csiszta mókus száraz torokkal nagyokat nyelve rájött, hogy szomjas. Lehasalt a csermely vizére és nagy kortyokban itta a hús, tiszta vizet. „Ez jól esett!” – sóhajtott fel elégedetten. Majd rájött, hogy éhes, ami nem is csoda, a nagy **tűzben** és menekülésben elmaradt a reggeli! Fürkész szemmel kutatgatott a nagy fűben valami ennivaló után. Ide lépett, oda ugrott, de nem talált semmi mókusnak valót. „Nem baj!” – gondolta. - Ha nincs mogyoró, meg toboz sincs, keresek valami mást!” – Kotorászott a földön, s talált is egy piros bogyót. Megszagolta, megízlelte egy picit beleharapva, majd megállapította, hogy egészen jó íze van és bekapta a piros bogyót. Tovább kutatott és talált egy fehér gyökeret. „Hm. Ezt is kipróbálom!” – mondta és beleharapott a fehér gyökérbe. A gyökér **keserű** volt, Csiszta mókus kiköpte. „Ez nem jó! **Keserű**.”

Ahogy így kutatgatott, meg ízlelgetett, meg kóstolgatott, elért egy rét szélére. A rét szélén állt egy kis ház. Csiszta mókus kíváncsian nézte: vajon ki lakik benne? „Legjobb lesz, ha óvatosan megközelítem. Azután meg óvatosan bekukkantok.”

Így is tett, óvatosan megközelítette a házikót és óvatosan bekukkantott az ajtón. Elámult a csodálkozástól, mert a házikóban közepén ült egy nagy kalapú ember, körülötte meg egy szarka, egy nyuszi és egy sün volt! A nagy kalapú ember mosolyogva szólalt meg.

- Gyere be, gyere be bátran!

Csiszta mókus belépett a háza, majd tétován megkérdezte.

- Te ki vagy?

- Én vagyok a gyógyító ember! – hangzott a válasz. – Ők pedig a betegeim és barátaim: a szarka, a nyúl, a sün.

Csiszta mókus most látta, hogy a szarkának lóg egy kicsit a szárnya, a nyuszinak merev az egyik lába, és a süninek meg van dagadva az orra.

- Látom – motyogta Csiszta mókus. – Ő a szarka, ő a nyuszi, ő a sün!

Majd félénken megkérdezte a nagy kalapos embert.

- És én ki vagyok? Mond meg ha olyan okos vagy!

A nagy kalapos ember mosolyogva bólogatott.

- Megmondom. Nagyon fontos, hogy mindenki tudja magáról, hogy kicsoda! Nagyon fontos! Mert ha már tudja magáról, hogy kicsoda, akkor megtalálja a helyét a világban. És aki megtalálja a helyét a világban, az megtalálja az örömet is, vagyis boldog lesz!

Csiszta mókus kicsit türelmetlenül vágott közbe.

- Mondd meg gyorsan, hogy ki vagyok!

A nagy kalapú ember összehúzta a szemét.

- Mondom, mondom. Ahogy így elnézlek, te egy ijedt mókus gyerek vagy! Mintha valami nagy veszedelemből menekültél volna! És mintha egy kicsit kificomodott volna a lábad! Semmi baj, mindjárt meggyógyítom. Gyere közelebb, ne félj!

Csiszta mókus közelebb ment. A gyógyító ember egy fehér kendővel bebugyolálta Csiszta mókus megrándult lábát.

- Így ni! Ez majd jól megfogja és **melegen** tartja. Most pedig egyél egy kis finom mogyorót. Szereted a mogyorót, ugye?

Csiszta mókus szaporán bólogatott, hogy nagyon szereti a mogyorót! A kalapos ember egy kis kosárkában adott neki mogyorót. Csiszta mókus vígan elropogtatta.

A szarka kíváncsian figyelte a fényes szemével.

- Honnan menekültél?

- Az erdőből, a **tűzből**! – mondta Csiszta mókus két ropogtatás közben.

- Jaj! – riadozott a nyuszi. – Milyen volt a **tűz**?

- Forró. Meg füstös, meg kormos – felelte Csiszta mókus.

- És nem féltél? – kérdezte a sün.

- De! Nagyon féltem – ismerte be Csiszta mókus.
- És mit csináltál? – faggatta a sün.
- Félttem. Futottam. Közben **köhögtem**. Csiszta mókus mosolyogva nézett rájuk. – De most már nem félek. Meg nem futok. Meg nem köhögök. Mert itt vagyok **közöttetek**! És azt is tudom, hogy ki vagyok! És azt is tudom, hogy nem vagyok egyedül. És ez nagyon jó!

Vidáman összenevettek, mint a régi jó barátok! A kalapos ember elégedetten nézte a kis társaságot, nagyon jól tudta, hogy a nevetés, a vidámság a gyógyulás biztos jele! Mert aki nevet, az már kevesebbet gondol a betegségre, s aki kevesebbet gondol a **betegségre**, az már féli meg is gyógyult!

Hangosan így szólt.

- Most pedig mindenki keresse meg a helyét, ahol majd aludni fog! Én elmegyek egy kis időre.

Ahogy elment a kalapos ember, Csiszta mókus körülnézett a házikóban. Meglátott egy lapos fűzfakosarat. Odament s így szólt.

- Ez pont jó lesz! Ez lesz a hálóhelyem.

Mérges tüszögést hallott a háta mögül.

- Nem jó! Ez nem a te helyed. Ez az én helyem – mondta tüszögve a nyuszi. – Én voltam itt előbb és én választottam előbb.

Csiszta mókus barátságosan nézett vissza.

- Ha **tied**, akkor a **tied**. Keresek másik helyet.

Keresett, kutatott s talált egy régi szalmakalapot.

- Ez pont jó lesz! – mondta. – Ez lesz a hálóhelyem.

Mérges cserregést hallott a háta mögül.

- Nem jó! Ez az én helyem!

A szarka cserregett és gyorsan beleült a szalmakalapba.

Csiszta mókus a fejét ingatva mondta.

- Ha **te helyed**, akkor a **te helyed**. Keresek másikat.

Keresett, kutatott s talált is egy papírral tele dobozt.

- Ez pont jó lesz! – mondta. – Jó puha.

Mérges szuszogást hallott a háta mögül.

- Nem jó! Ez a puha az **enyém**! – mondta a sün szuszogva s gyorsan bemászott a dobozba.

- Hát akkor én hol aludjak? – sóhajtott fel bánatosan Csiszta mókus.

Nézte a nyuszi a fűzfakosárból, nézte a szarka a szalmakalapból, nézte a sün a dobozból. Először a nyuszi szólalt meg.

- Tényleg, hol aludjon? Mindenkinek van helye, csak neki nincs!

- Húzd ki a szekrényfiókot!- javasolta a szarka.

- Gyere, odaadom a fele papírt! Béleld ki a fiókot – mondta a sün.

Csiszta mókus újra vidám lett, a bánatot mintha elfűjták volna! De hiszen őt itt szeretik! És mindenki segíteni akar!

- Köszönöm! – suttogta. – A fiók nagyon jó hely lesz! És egyedül az enyém! És olyan mint egy odú.

- És magadra is húzhatod, illetve tolhatod, ha egyedül akarsz lenni! – rikkantotta a szarka.

Egymásra mosolyogtak s lassan elaludtak. Csend lett, csak a szuszogás, makogás, cserregés hallatszott.

Így éltek, éldegéltek a kis házban, barátságosan, szeretetben! Mindenkinek megvolt a helye, de azt is érezték, hogy a házikó a közös helyük, vagyis mindenkié! A gyógyító ember elégedetten figyelte őket, ahogy segítették egymást a mozgásban, a gyógyulásban. A nyuszi és Csiszta mókus a szarkát taníttatta repülni. Mégpedig úgy, hogy a nyuszi felült a székére, Csiszta mókus meg a földről felnyújtotta neki a szarkát. A nyuszi meg feltette az asztalra.

- Hajrá! Most repülj! – bíztatták.

A szarka billegve lerepült az asztalról a földre.

- Tudok repülni! – cserregte büszkén.

- És az én lábam is erősödik közben! – makogta a nyúl.

- Meg az enyém is erősödik! – henegett Csiszta mókus. – Olyan erős, mint a vas!

- Meg mindnyájan szívjuk a jó levegőt! – vigyorgott a sün.

Kacagva, nevetve mondogatták, hogy mi minden jót lehet még csinálni a jó levegővel. Olyan volt, mintha egy új játékot találtak volna ki.

- Ne füstöt szívj, jó levegőt! – kezdte újra a sün.

- A füst mérgezi a tüdőt! – mondta a nyúl.

- Aki mozog, már nem beteg! – cserregte a szarka.

- Egészséges minden gyerek! – fejezte be Csiszta mókus.

Mikor a végére értek, csodálkozva néztek egymásra.

- Ez olyan, mint egy vers! – jelentette ki a nyúl.

- Milyen vers? – kérdezte a szarka.

- Gyógyító vers! – mondta bölcsen a sün.

Telt az idő, múlt az idő, minden reggel elszavalták a gyógyító verset s talán ezért, de mindnyájan teljesen meggyógyultak. A szarka tudott repülni, a nyuszi ugrálni, Csiszta mókus fára mászni és a süninek lelohadt a dagadt orra!

Egy reggel ám történt valami, nagyon rossz történt! A gyógyító ember elment hazuról, járta az utat, figyelte, hogy hol van beteg állat.

Alighogy elment, két gonosz képű, szakállas tolvaj lopakodott a házhoz. Benéztek az ablakon s látták, hogy nincs otthon a kalapos. Csúnyán röhögve besurrantak az ajtón. Csiszta mókus fel sem tudott ocsúdni, mikor gyorsan elkapták s beledugták egy ládába. Ugyanilyen gyorsan megfogták a szarkát, a nyuszt és a sünit is és beledugták a ládába. Az egyik torzonborz lezárta a láda fedelét s két oldalt fogva a ládát, elinaltak.

A tolvajok háza egy bozótosban volt, egy piszkos, elhanyagolt faház. A faházban kinyitották a ládát, de előbb jól bezárták az ajtót s az állatok

kimásztak. Rögtön megcsapta az orrukát a bűz, az állott **cigarettafüst**, a ház tele volt **csikkekkel**, **hamuval**, porral és piszokkal. Mivel a tolvajok egyfolytában dohányoztak, fújták a **füstöt**, mint a gyárkémény! Most is ott lógott a szájukban a cigaretta, még a ruhájuk, de még a bőrük is bűzlött a **cigarettafüsttől**.

- Hehe! – röhögött a soványabbik tolvaj. – Kértek egy slukkot? Egy szippantást? Na?

És feléjük nyújtotta az égő cigarettát.

Csiszta mókus rémulten hátrált, a többiek is az orrukát fintorgatták.

- Várj a cigivel, az idomítás később jön! – mondta a dagadt tolvaj. –

Először elmondom, hogy miért vagytok itt. Először is foglyok vagytok, vagyis rabok! És azért vagytok itt, mert művészeket faragunk belőletek. Mégpedig cigarettázó művészeket! Hehe! Az lesz ám a világszám! A cigarettázó nyúl! A cigarettázó mókus! A cigiző sün! A cigiző szarka! Haha! Óriási produkció! El is kezdjük az idomítást.

Elővett egy cigarettát s rágyújtott.

- Tátsd ki a szád! – mondta Csiszta mókusnak.

Csiszta mókus a fejét rázta, hogy nem tátja.

A dagadt tolvaj gonoszul megfogta Csiszta mókus fejét, megszorította a füle tövéénél, mire az fájdalmában kitátotta a száját. A dagadt tolvaj gyorsan beledugta a cigarettát.

- Szívjad! – s megint megszorította a fejét.

Csiszta mókus fuldokolt a füsttől, **köhögött**, a szemébe könny szökött.

A dagadt tolvaj legyintett.

- Majd holnap folytatjuk! Van idő. Gyerünk, nézzünk körül a faluban, hogy mit lehetne még lopni.

S kimentek a faházból és jól bezárták az ajtót.

Csend volt, az állatok hallgatóztak.

- Elmentek! – suttogta a szarka.

- Mi is menjünk! – könnyörgött a sün.

- Szökjünk meg! – mondta a nyúl.

- Megszökünk! – jelentette ki Csiszta mókus.

- De hogyan szökünk meg? Bezárták az ajtót! – mondta szomorúan a sün.

Csiszta mókus körbejárt a szobában, de nem volt sehol egy nyílás, nem volt sehol egy lyuk! Megállt és diadalmasan mosolygott.

- Megvan! – rikkantotta. – Alagutat ásunk! Ott a fal tövében.

Nekiláttak, ástak, kapartak, kotortak és lapátoltak, az alagút egyre hosszabb lett s egyszor csak kint voltak a házból!

- Szabadok vagyunk! – kiáltott fel Csiszta mókus. És hatalmasakat lélegzett a **friss levegőből**. A többiek is követték, jól kiszellőztették a tüdejükből a **cigarettafüstöt**. Mikor már tele volt a **tüdejük jó levegővel**, megszólalt a nyúl.

- Hova menjünk?

- Az erdőbe! – mondta Csiszta mókus. – Gyertek utánam, mutatom az utat!

Mentek, mentek, míg elértek az erdő szélére. Csiszta mókus örömmel nézte, hogy az erdő újra kizöldült!

- Itt vagyok! – suttogta. – Visszajöttem! Sok-sok tapasztalatot szereztem! Bár még mindig kicsi vagyok, de máris négy életem volt. Bizony! Először volt a tűz. Azután megtudtam, hogy ki vagyok. Azután voltam beteg. Azután fuldokoltam a füstben. De minden jó, ha a vége jó!

A többiek ámulva hallgatták Csiszta mókust.

- Nahát! Micsoda okos! – ámuldozott a szarka!

- Nekem is négy életem volt? – kérdezte a sün.

- Neked is! Együtt voltunk a rosszban! Együtt leszünk a jóban! – nevetett rá Csiszta mókus.

S hatalmasakat lélegezve a jóízű erdei levegőből, cserregve, megmakogva, szuszogva meg lihegve bementek a kizöldült erdőbe.

Vége